

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Aanlegsteiger

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 4 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 18 maart 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Aanlegsteiger. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal-)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal-)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Club- en Buurthuiswerk

LRK-nummer: 582660907

Totaal aantal doelgroeppeuters: 6

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers te weinig rekening houden met wat de doelgroeppeuters nodig hebben. Zij stimuleren wel de ontwikkelingen van deze peuters, maar hebben daarbij te weinig aandacht voor extra taal en rekenen. Ook houden zij niet goed bij hoe het met een doelgroeppeuter gaat, zorgen zij er niet voor dat de doelgroeppeuters structureel extra aandacht en hulp krijgen als ze iets nog moeilijk vinden.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ook werkt de leiding niet aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie: er is geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang De Aanlegsteiger.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Tabel overzicht standaarden

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Activiteiten en leeswijzer

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en/of de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
- .....

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Aanlegsteiger.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Aanlegsteiger als 'kan beter' op alle onderzochte standaarden. We vinden het belangrijk dat de houder kinderopvang van kinderdagverblijf De Aanlegsteiger deze verbeterpunten oppakt. We onderzoeken de kwaliteit van de voorschoolse educatie in maart 2020 opnieuw.

Context

De Aanlegsteiger is een op zichzelf staande peuteropvang, die in een buurthuis in de binnenstad van Gorinchem is gevestigd. De ruimte op de tweede etage is groot en er zijn hoeken ingericht. De sfeer is goed en aangenaam voor de peuters en hun ouders. Er moet echter een flinke inhaalslag gemaakt worden als het gaat om het begeleiden van de doelgroeppeuters en de voorschoolse educatie in het algemeen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 21 juni 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden. De Aanlegsteiger heeft ruime openingstijden, waardoor alle peuters in staat worden gesteld om de vereiste 10 uur per week deel te nemen aan voorschoolse activiteiten, gericht op vve. De inspectie heeft echter gezien dat de doelgroeppeuters doorgaans slechts 7,5 uur per week gebruik maken van de voorziening. De Aanlegsteiger zal hier beter op sturen door de betreffende ouders hierover goed te informeren. Wat de inspectie betreft, ligt hier ook een belangrijke taak voor de gemeente Gorinchem.

Afspraken over vervolgtoezicht

- Wij nemen contact op met de GGD over de uitkomsten van dit onderzoek omdat we een tekortkoming hebben geconstateerd in de basisvoorwaarden voorschoolse educatie.
- Wij stellen de gemeente voor om de GGD opnieuw onderzoek te laten doen naar de basisvoorwaarden voorschoolse educatie.
- In maart 2020 onderzoeken wij de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderopvang De Aanlegsteiger opnieuw.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang De Aanlegsteiger.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP6 Samenwerking	•		

Toelichting Ontwikkelingsproces

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarden we als 'kan beter'.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers niet voldoende doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod voor de doelgroepeuters. Het aanbod bereidt deze peuters onvoldoende voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Er is echter te weinig aandacht voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de doelgroepeuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarden we als 'kan beter'.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de doelgroepeuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan echter onvoldoende na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool is nog niet zo ver dat zij de observatiegegevens gebruikt in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we niet voldoende duidelijk gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling

benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. Wel bespreken de pedagogisch medewerkers de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarderen we als 'kan beter'.

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken met opdrachten, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Het evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen van de activiteiten en het effectief benutten van de tijd kunnen nog aan kwaliteit winnen. Ook kunnen de instructies, spelbegeleiding en opdrachten beter afgestemd worden op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Actief nagaan of peuters de opdrachten begrijpen is een volgend aandachtspunt. Ten slotte hebben wij te weinig gezien als het gaat om het stimuleren tot interactie (zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling) als het geven van inhoudelijke feedback op het speel- en leerproces van de peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als 'kan beter'.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken niet structureel samen met de basisscholen door informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. Ook zijn er geen vaste afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is niet altijd sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

Er is geen doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

Toelichting Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarden we als 'kan beter'.

De voorschool heeft haar verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode niet geformuleerd. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen daarom geen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool weet daarom niet of de doelgroepeuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur	•		
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als 'kan beter'.

De houder van De Aanlegsteiger heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool niet opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt.

De Aanlegsteiger heeft geen te behalen doelen geformuleerd. De leiding kan daarom niet via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen evalueren of nagaan of de doelgroepeuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Het zou goed zijn om als onderdeel van de kwaliteitszorg regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de

pedagogisch medewerkers in beeld te brengen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarderen we als 'kan beter'.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken nog niet op een gestructureerde manier gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. De leiding heeft geen objectief beeld van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hier onvoldoende op.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen we als 'kan beter'.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Er worden geen andere belanghebbenden betrokken bij de ontwikkeling van het beleid. Over de ambities en welke resultaten daarmee behaald worden, worden dan ook geen gesprekken gevoerd. Wel blijkt uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

OP1. Aanbod

Het komende jaar breiden we het aanbod zodanig uit dat de doelgroepkinderen voldoende zijn voorbereid op een start in groep 1. De pedagogisch medewerkers hebben inmiddels een certificaat van de cursus doorgaande lijn ontvangen en gaan zich verdiepen in de SLO-doelen en passen deze toe in het werken met het vve-programma.

OP2. Zicht op ontwikkeling

Voor de doelgroepeuters gaan we een plan ontwikkelen om de informatie over de ontwikkeling beter te benutten, zodat wij de voorschoolse educatie kunnen afstemmen op "de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters".

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

"Het evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen van de activiteiten en het effectief benutten van de tijd kunnen nog aan kwaliteit winnen. Ook kunnen de instructies, spelbegeleiding en opdrachten beter afgestemd worden op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Actief nagaan of peuters de opdrachten begrijpen is een volgend aandachtspunt. Ten slotte hebben wij te weinig gezien als het gaat om het stimuleren tot interactie (zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling) als het geven van inhoudelijke feedback op het speel- en leerproces van de peuters".

Wellicht is dit in het evaluatiegesprek bij ons niet goed overgekomen en ontbreekt het ons daarom aan een concreet beeld. In het coaching en scholingstraject zullen wij trachten dit nader te concretiseren.

OP6. Samenwerking

De samenwerking met de basisscholen is wel degelijk aanwezig maar nog niet beschreven. In het vve-beleid zal dit opgenomen worden.

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De voorschool weet of een doelgroepkind zonder of met een beperkte achterstand naar de basisschool gaat door middel van toetsen. Daarnaast zullen de verwachtingen (doelen) geformuleerd worden aan de hand van de SLO-doelen.

KA1. Kwaliteitszorg

Deze bevindingen zullen uitgebreider omschreven gaan worden in het pedagogisch beleidsplan met de adviezen van een externe coach/begeleider.

KA2. Kwaliteitscultuur

Naar aanleiding van de bevindingen zal het scholingsplan, zo nodig

met behulp van externe partijen, S.M.A.R.T. worden aangepast.

KA3. Verantwoording en dialoog

Onze POV is op het uitvoerend niveau actief betrokken bij het gemeentelijk vve-overleg, idem op bestuurlijk niveau bij het 'Stedelijk Overleg' met toegang van alle organisaties die (tijdelijk) betrokken zijn bij educatie en zorg voor het kind. De leiding/houder raadpleegt de ouderraad inzake beleidswijzigingen. Afstemming, beraad, samenwerking met de SKG, organisatie voor kinderopvang in Gorinchem, vindt zowel op beleidsmatig als op uitvoerend niveau plaats.